

Beantwoording zienswijzen ontwerpwijzigingsplan 'Buitengebied, Heigatstraat 15'

Inleiding

Het ontwerpwijzigingsplan 'Buitengebied, Heigatstraat 15' heeft gedurende de periode 6 augustus 2020 tot en met 16 september 2020 ter inzage gelegen in het informatiecentrum in het stads-kantoor. Daarnaast was dit ontwerpwijzigingsplan digitaal raadpleegbaar op www.etten-leur.nl en de landelijke internetpagina www.ruimtelijkeplannen.nl. Gedurende de periode van ter inzage ligging konden belanghebbenden mondeling of schriftelijk bij het college van burgemeester en wethouders een zienswijze over het ontwerpwijzigingsplan indienen. De bekendmaking heeft plaatsgevonden op 5 augustus 2020 in het weekblad Etten-Leurse Bode, de Staatscourant, het gemeenteblad, de gemeentelijke internetpagina en publicatiebord. De provincie Noord-Brabant en het waterschap Brabantse Delta zijn digitaal over de ter inzage ligging geïnformeerd, de omwonenden van de planlocatie zijn persoonlijk per brief geïnformeerd. Er zijn twee zienswijzen ingediend.

De ingediende zienswijzen worden hierna samengevat weergegeven en beantwoord.

Inhoud zienswijzen en beantwoording

Zienswijze 1. Bewoner Hoge Bremberg

Op 8 september 2020 heeft een bewoner van de Hoge Bremberg door middel van het webformulier 'zienswijze indienen' een zienswijze ingediend. De zienswijze is binnen de gestelde termijn ingediend en de zienswijze is gemotiveerd. De betreffende bewoner is tevens belanghebbende.

Er wordt voldaan aan de vereisten om een zienswijze in behandeling te nemen.

Inhoud

1. Het aanzicht van de straat Hoge Bremberg wordt er niet mooier op;
2. Er wordt waardevermindering van de woning verwacht;
3. De kassen worden 7 tot 9 meter hoog, het wordt een flat van glas waar veel vogels zich dood op gaan vliegen;
4. De groenstrook van 4 meter is veel te weinig om deze glazen flat minder te laten opvallen voor het aanzicht en het dood vliegen van vogels;
5. Er wordt een toename van (vracht)verkeer verwacht;
6. De uitbreiding leidt tot een mogelijke toename in de huisvesting van arbeiders rond het terrein;
7. Uitbreiding glastuinbouw leidt tot toename lichthinder;
8. Omdat bomen licht wegnemen op de kassen, zal de uitbreiding leiden tot een aanvraag voor het kappen van bomen;
9. Hoe kan er sprake zijn van noodzaak van vergroting van het bouwvlak voor een doelmatige bedrijfsvoering en -ontwikkeling bij een dalende markt?

Beantwoording

Ad 1) Het aanzicht van de straat Hoge Bremberg wordt er niet mooier op

De kaders voor de glastuinbouw in Etten-Leur zijn eerder bepaald door de Verordening ruimte (provinciaal beleid), de gemeentelijke besluitvorming over de Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur en de resultaten van het plan-MER inclusief Passende beoordeling ingevolge de Natuurbeschermingswet dat bij het opstellen van het bestemmingsplan 'Buitengebied' is uitgevoerd. In het bestemmingsplan 'Buitengebied' is bepaald dat doorgroei van bestaande glastuinbouwbedrijven naar maximaal 8 ha kassen met een bouwvlak van maximaal 9 ha is toegestaan in o.a. 'zoekgebieden glastuinbouw vestigingsgebied 2'. De gronden rondom het glastuinbouwbedrijf aan de Heigatstraat 15 zijn aangewezen als 'zoekgebied glastuinbouw vestigingsgebied 2'.

Gebruik wordt gemaakt van de in het bestemmingsplan 'Buitengebied' opgenomen wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten van het bouwvlak van een glastuinbouwbedrijf omdat aan de wijzigingsvoorwaarden kan worden voldaan. Eén van deze voorwaarden is een goede landschappelijke inpassing. Hiervoor is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld.

Onderkend wordt dat door de uitbreiding het huidige aanzicht van de straat Hoge Bremberg wijzigt. Hoewel geen recht op vrijblijvend uitzicht bestaat, is bij de positionering van de nieuwe kassen rekening gehouden met de gebiedsaanduiding 'zoekgebied glastuinbouw vestigingsgebied 2', de vereiste afstand tot omliggende bebouwing en een zorgvuldige landschappelijke inpassing van de kassen. Overigens heeft reclamant vanuit zijn woning geen direct zicht op de gronden waar de bouw van de nieuwe kassen is voorzien. De afstand van zijn woning tot de nieuwe kassen bedraagt minimaal 100 meter.

Ad 2) Er wordt waardevermindering van de woning verwacht

Een belanghebbende die van mening is dat de waarde van zijn woning vermindert door de wijziging van een ruimtelijk plan kan op het moment dat dit plan onherroepelijk is een verzoek om planschade indienen. De behandeling hiervan is een afzonderlijke procedure die losstaat van de vaststelling van het wijzigingsplan. Het indienen van een zienswijze over het ontwerpwijzigingsplan, de inhoud van deze zienswijze en eventueel beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft geen invloed op de behandeling van een verzoek om planschade en de uitkomst hiervan. Een eventuele waardevermindering van de woning is echter geen aanleiding om medewerking aan een gewenste ruimtelijke ontwikkeling te weigeren.

Ad 3) De kassen worden 7 tot 9 meter hoog, het wordt een flat van glas waar veel vogels zich dood op gaan vliegen

Al in bestemmingsplan 'Buitengebied' is de mogelijkheid opgenomen om de gronden met de aanduiding 'zoekgebied glastuinbouw vestigingsgebied 2' volledig te bebouwen met kassen waarbij de maximale goothoogte 8 meter en de maximale bouwhoogte 9 meter bedraagt. Ook de huidige kassen mogen tot deze hoogte worden gebouwd. De voorgestane ontwikkeling betreft een uitbreiding van de bestaande kassen waarbij het noordelijke gedeelte van de bestaande kas wordt gesloopt.

Incidenteel zal het wel eens voorkomen dat vogels tegen kassen aan vliegen, maar dat kan ook bij woningen en/of bedrijfsgebouwen gebeuren. De gevels van de kassen worden landschappelijk

ingepast, waardoor de kans op mogelijke slachtoffers onder vogels juist aanzienlijk wordt verkleind. De landschappelijke inpassing heeft bovendien een positief effect op vogels, omdat zij van deze beplanting gebruik kunnen maken om te verblijven en te foerageren.

Voor het overige is het aspect flora en fauna uitgebreid onderzocht in de natuurtoets. Uit deze toets blijkt dat op voorhand kan worden uitgesloten dat zich mogelijk significante negatieve effecten zullen voordoen (Ecodat, december 2019).

Ad 4) De groenstrook van 4 meter is veel te weinig om deze glazen flat minder te laten opvallen voor het aanzicht en het dood vliegen van vogels

In overleg met initiatiefnemer wordt er langs de Hoge Bremberg, op de gronden van initiatiefnemer, een houtsingel gerealiseerd. Deze houtsingel, bestaande uit bosplantsoen, krijgt een lengte van circa 70 meter en een breedte van circa 4 meter. Deze houtsingel wordt tegen de bestaande groenstrook met de bestemming 'Groen-Houtsingel' van 4 meter breed, die net buiten het plangebied ligt, aangelegd. In verband met de aanleg van extra beplanting op grond van de initiatiefnemer worden het beplantingsplan en de planverbeelding aangepast. De te realiseren houtsingel is op het beplantingsplan aangeduid als vak A en krijgt op de planverbeelding de passende bestemming 'Groen-Houtsingel'.

Ad 5) Er wordt een toename van (vracht)verkeer verwacht

In het akoestisch onderzoek is op basis van kengetallen uitgegaan van een worst-case scenario aangaande verkeersbewegingen. Het verkeer zal vanaf de Hilsebaan via de Heigatstraat naar de inrichting rijden en omgekeerd. Het verkeer op de Hoge Bremberg neemt hierdoor niet toe als gevolg van de ontwikkeling. Toch is ook een variant onderzocht waarbij 50% van het vrachtverkeer via de Hoge Bremberg wordt afgehandeld. Dit ligt echter niet in de lijn der verwachting, omdat de centrale in- en uitrit van het glastuinbouwbedrijf aan de Heigatstraat is gesitueerd. Deze situatie blijft zo, ook na uitbreiding van het glastuinbouwbedrijf. Overigens blijkt uit het akoestisch onderzoek dat ook bij de onwaarschijnlijke variant waarbij 50% via de Hoge Bremberg wordt afgewikkeld, de geluidbelasting op de woningen aan de Hoge Bremberg nauwelijks toeneemt. Een goed leefklimaat bij de omliggende woningen is gegarandeerd. Bij de woning van reclamant neemt de geluidbelasting vanwege het wegverkeer niet significant toe.

Ad 6) De uitbreiding leidt tot een mogelijke toename in de huisvesting van arbeiders rond het terrein

De aanvraag betreft de uitbreiding van het areaal aan kassen. In de wijzigingsbevoegdheid zoals opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied' worden voorwaarden gesteld aan deze uitbreiding. De initiatiefnemer heeft aangetoond dat aan deze voorwaarden wordt voldaan. Het huisvesten van arbeiders maakt geen onderdeel uit van deze aanvraag. Het bestemmingsplan 'Buitengebied' biedt de mogelijkheid tot het huisvesten van seizoenarbeiders in bedrijfsgebouwen en/of woonunits, sta- of toercaravans. Op dit moment is de huisvesting van seizoenarbeiders echter niet aan de orde. Mocht dit in de toekomst wel zo zijn, dan dient daarvoor op dat moment een afzonderlijke procedure te worden gevolgd (aanvraag omgevingsvergunning) waarbij de mogelijkheid wordt geboden een zienswijze in te dienen.

Ad 7) Uitbreiding glastuinbouw leidt tot toename lichthinder

Woningen die grenzen aan een glastuinbouwbedrijf kunnen enige hinder ondervinden van lichtuitstraling. In dit geval heeft de initiatiefnemer aangegeven geen gebruik te maken van assimilatieverlichting. Om de mogelijkheid tot het toepassen van assimilatieverlichting echter open te houden, sluit het wijzigingsplan het gebruik van assimilatieverlichting niet uit. In de toelichting van het wijzigingsplan wordt in paragraaf 5.2 uitgebreid ingegaan op het aspect lichthinder en assimilatiebelichting. De voorgenomen ontwikkeling moet voldoen aan de normen zoals opgenomen in het Activiteitenbesluit. Deze normen dienen ter bescherming van de omgeving.

Kassen die assimilatiebelichting toepassen dienen zich van zonsondergang tot zonsopgang aan de volgende regels te houden:

1. een dicht getrokken zijgevelscherm met tenminste 95% licht reductie (artikel 3.59);
2. bij meer dan 15.000 lux ook een dicht getrokken bovenscherm met tenminste 98% licht reductie;
3. bij minder dan 15.000 lux en alleen toepassing in de nacht ook een effectieve boven afschermsysteem met tenminste 74% licht reductie;
4. bij minder dan 15.000 lux en toepassing in de donkere periode ook een effectief boven afschermsysteem met tenminste 98% licht reductie. De donkere periode is:
  - van 1 september tot 1 november van het tijdstip van een half uur na zonsondergang tot 02.00 uur;
  - van 1 november tot 1 april van 18.00 tot 24.00 uur;
  - van 1 april tot 1 mei van het tijdstip van een half uur na zonsondergang tot 02.00 uur.

Het bedrijf kan aan de normen uit het Activiteitenbesluit voldoen. De normen zijn gericht op het beschermen van de omgeving. In het algemeen kan gesteld worden dat er dan geen onaanvaardbare hinder voor de omgeving zal optreden. Om na te gaan of hier sprake is van een bijzondere omstandigheid dat mogelijk toch sprake is van onaanvaardbare hinder, is gebruik gemaakt van een onderzoek dat eerder bij een ander glastuinbouwbedrijf in Etten-Leur is toegepast. Toetsing is opgenomen in bijlage 1. Ook op basis van dit onderzoek wordt geconcludeerd dat er geen onaanvaardbare lichthinder voor omliggende woningen zal optreden.

Ad 8) Omdat bomen licht wegnemen op de kassen, zal de uitbreiding leiden tot een aanvraag voor het kappen van bomen

Voorwaarde om gebruik te kunnen maken van de wijzigingsbevoegdheid om het areaal aan kassen uit te breiden, is een zorgvuldige landschappelijke inpassing op basis van een goedgekeurd beplantingsplan. Initiatiefnemer heeft hieraan voldaan. Door middel van een voorwaardelijke verplichting in de planregels en (functie)aanduiding op de planverbeelding wordt geborgd dat de landschappelijke inpassing wordt gerealiseerd, wordt beheerd en in stand wordt gehouden conform het beplantingsplan. Het kappen of weghalen van bomen of beplanting is dan ook niet aan de orde. Eventuele schaduwwerking in de kas als gevolg van de beplanting is een risico voor initiatiefnemer.

Ad 9) Hoe kan er sprake zijn van noodzaak van vergroting van het bouwvlak voor een doelmatige bedrijfsvoering en -ontwikkeling bij een dalende markt?

Het initiatief is in januari 2017 voorgelegd aan de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen (AAB). Dit is een onafhankelijke en objectieve adviesinstantie die agrarische bouwaanvragen beoordeelt. In dit geval is door de AAB getoetst of de vergroting van het bouwvlak om het areaal glas te kunnen

uitbreiden noodzakelijk is voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering en/of -ontwikkeling van het bedrijf. De AAB heeft destijds (februari 2017) geoordeeld dat vergroting noodzakelijk is om de beoogde bedrijfsontwikkeling door te kunnen maken.

Naar aanleiding van de ingediende zienswijze is het bedrijfsplan van het glastuinbouwbedrijf onlangs geactualiseerd en opnieuw ter beoordeling aan de AAB voorgelegd. De AAB heeft in oktober 2020 opnieuw advies uitgebracht. De AAB is van oordeel dat 'op grond van de actuele stand van zaken en omstandigheden, de uitbreiding van het areaal glas noodzakelijk is voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering en -ontwikkeling van het bedrijf. Om deze bedrijfsontwikkeling door te kunnen maken is vergroting van het bouwvlak noodzakelijk' (einde citaat).

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding tot aanpassing van het wijzigingsplan 'Buitengebied, Heigatstraat 15'. In verband met de aanleg van een extra houtsingel langs de Hoge Bremberg worden het beplantingsplan en de planverbeelding aangepast.

Zienswijze 2. Bewoner Hoge Bremberg

Op 14 september 2020 heeft een bewoner van de Hoge Bremberg door middel van het webformulier 'zienswijze indienen' een zienswijze ingediend. De zienswijze is binnen de gestelde termijn ingediend en de zienswijze is gemotiveerd. De betreffende bewoner is tevens belanghebbende.

Er wordt voldaan aan de vereisten om een zienswijze in behandeling te nemen.

Inhoud

1. Er wordt waardevermindering van de woning verwacht als gevolg van verslechtering uitzicht, verslechtering van het algehele straatbeeld en toenemende hinder door verkeer, geluid, werknemers en licht;
2. De afstand van 23 meter tot de woning is in strijd met de in het vigerende bestemmingsplan gestelde 30 meter;
3. De inpassing van de groenvoorziening is onevenredig verdeeld over de percelen grenzend aan de Hilsebaan en grenzend aan de Hoge Bremberg;
4. Er wordt lichthinder verwacht als gevolg van assimilatieverlichting;
5. Er is een toenemend risico voor een onveiligere leefomgeving en een verhoogde overlast als gevolg van het toenemend aantal medewerkers;
6. Het advies van de AAB met betrekking tot een doelmatige agrarische bedrijfsvoering en -ontwikkeling van het bedrijf is gedateerd;
7. De uitbreiding is alleen in het belang van de kwekerij, niet in het belang van de omwonenden; tot op heden wordt er geen handreiking gedaan ter compensatie;
8. Reclamant heeft de zienswijze in tabelvorm uitgewerkt. De tabel is in de beantwoording samengevat weergegeven en voorzien van een extra kolom 'beantwoording'.

Beantwoording

Ad 1) Er wordt waardevermindering van de woning verwacht als gevolg van verslechtering uitzicht, verslechtering van het algehele straatbeeld en toenemende hinder door verkeer, geluid, werknemers en licht

Verwezen wordt naar de beantwoording ad 2) van zienswijze 1.

Ad 2) De afstand van 23 meter tot de woning is in strijd met de in het vigerende bestemmingsplan gestelde 30 meter

De minimale afstand van kas(sen) tot woningen van derden bedraagt 30 meter. Zoals weergegeven in bijlage 2 bedraagt de afstand van het bouwvlak ten behoeve van glastuinbouw tot aan de gevel van de woning van reclamant 30,49 meter. Deze afstand wordt in voorliggend wijzigingsplan niet verminderd tot 23 meter. Abusievelijk is in de toelichting een afstand genoemd van 23 meter in plaats van 30 meter. De berekeningsresultaten hoeven niet te worden herzien. De in de toelichting genoemde afstand wordt gecorrigeerd. Dit geldt ook voor de afstanden tot enkele andere woningen in de tabel in paragraaf 5.2 van de toelichting van het wijzigingsplan. De juiste afstanden zijn opgenomen in bijlage 2.

Ad 3) De inpassing van de groenvoorzieningen is onevenredig verdeeld over de percelen grenzend aan de Hilsebaan en grenzend aan de Hoge Bremberg

De vormgeving van de uitbreiding en verdeling van de groenvoorzieningen is afgestemd op de mogelijkheden die het bestemmingsplan 'Buitengebied' biedt. In dit bestemmingsplan is de gebiedsaanduiding 'zoekgebied glastuinbouw vestigingsgebied 2' opgenomen. Binnen deze gebiedsaanduiding is vergroting van het bouwvlak van een glastuinbouwbedrijf toegestaan tot een oppervlakte van 8 hectare aan kassen. Hiervan heeft de initiatiefnemer gebruik gemaakt.

Achter de woningen langs de Hilsebaan is een strook grond opgenomen met de bestemming 'Agrarisch', maar zonder de gebiedsaanduiding 'zoekgebied glastuinbouw vestigingsgebied 2'. Op deze gronden mogen geen kassen worden gerealiseerd. Vanwege het ontbreken van de mogelijkheid om op deze gronden kassen te realiseren, heeft initiatiefnemer deze gronden aangewend voor groencompensatie. De gronden aan de Hilsebaan worden door initiatiefnemer ingezet om de benodigde (totaal)oppervlakte aan landschappelijke inpassing te kunnen realiseren. Tegenover de woning van reclamant is een bestaande groenstrook (bomenrij met onderbeplanting) van circa 4 meter breed aanwezig. Deze groenstrook blijft gehandhaafd en heeft ingevolge het bestemmingsplan 'Buitengebied' de bestemming 'Groen-Houtsingel'. Doordat deze groenstrook buiten het plangebied van voorliggend wijzigingsplan valt, lijkt het misschien dat hier geen groen komt/blijft, maar dat is dus wel het geval. Daarnaast wordt er op de gronden van initiatiefnemer een extra houtsingel gerealiseerd. Deze wordt tegen bovengenoemde bestaande groenstrook gesitueerd. Zie beantwoording ad 4) van zienswijze 1.

Ad 4) Er wordt lichthinder verwacht als gevolg van assimilatieverlichting

Verwezen wordt naar de beantwoording ad 7) van zienswijze 1.

Ad 5) Er is een toenemend risico voor een onveiligere leefomgeving en een verhoogde overlast als gevolg van het toenemend aantal medewerkers

Eventuele hinder als gevolg van een toenemend aantal werknemers kan ontstaan als gevolg van een toenemend aantal personen dat wordt gehuisvest op het terrein en/of een toename van het aantal verkeersbewegingen. Op eigen terrein van het glastuinbouwbedrijf, aan de zijde van de Heigatstraat, is voldoende ruimte voor werknemers aanwezig om te parkeren.

Het huisvesten van arbeiders maakt geen onderdeel uit van deze aanvraag. Het bestemmingsplan 'Buitengebied' biedt wel de mogelijkheid tot het huisvesten van seizoenarbeiders in bedrijfsgebouwen en/of woonunits, sta- of toercaravans. Op dit moment is de huisvesting van seizoenarbeiders echter niet aan de orde. Mocht dit in de toekomst wel zo zijn, dan dient daarvoor op dat moment een afzonderlijke procedure te worden gevolgd (aanvraag omgevingsvergunning) waarbij de mogelijkheid wordt geboden een zienswijze in te dienen.

Eventuele overlast als gevolg van een toename van het aantal verkeersbewegingen is onderzocht in het uitgevoerde akoestisch onderzoek (zie beantwoording ad 5 van zienswijze 1).

Ad 6) Het advies van de AAB met betrekking tot een doelmatige agrarische bedrijfsvoering en -ontwikkeling van het bedrijf is gedateerd

Verwezen wordt naar de beantwoording ad 9) van zienswijze 1.

Ad 7) De uitbreiding is alleen in het belang van de kwekerij, niet in het belang van de omwonenden; tot op heden wordt er geen handreiking gedaan ter compensatie

Het geldende bestemmingplan 'Buitengebied' biedt door middel van een wijzigingsbevoegdheid de mogelijkheid om het bouwvlak van een glastuinbouwbedrijf te vergroten. Hiervoor zijn op basis van bestaand beleid doorgroeigebieden aangewezen. Het glastuinbouwbedrijf aan de Heigatstraat 15 ligt in zo'n doorgroeigebied. Het bedrijf komt daarom in aanmerking om gebruik te maken van de wijzigingsbevoegdheid. Hieraan zijn echter wel strikte voorwaarden verbonden. Deze voorwaarden zijn beschreven in hoofdstuk 3 en getoetst in hoofdstuk 4 van de toelichting van voorliggend wijzigingsplan. Het kassenareaal kan alleen worden vergroot wanneer dit noodzakelijk is voor de bedrijfsvoering en wanneer de uitbreiding inpasbaar is. Als resultaat van de toetsing wordt geconcludeerd dat de uitbreiding inpasbaar is. De uitbreiding heeft mede daarom geen onaanvaardbaar effect op het woon- en leefklimaat. Mocht een belanghebbende van mening zijn dat de waarde van zijn woning vermindert door de bestemmingswijziging, dan kan op het moment dat het wijzigingsplan onherroepelijk is een verzoek om planschade worden ingediend (zie beantwoording ad 2) van zienswijze 1).

Ad 8) Zienswijze in tabelvorm

Document	Pag.	Opmerking	Reactie gemeente
Toelichting wijzigingsplan	15	Het advies van AAB daterend 23/2/2017 is niet bijgesloten. Is dit advies nog actueel met betrekking tot komkommerprijzen, corona en uitbreiding hoofdvestiging Hoge Bremberg 33c?	Verwezen wordt naar de beantwoording ad 9) van zienswijze 1. Het is niet gebruikelijk om het integrale advies van de AAB bij te voegen, omdat dit advies vaak bedrijfseconomische gegevens bevat. Daarom wordt volstaan met het overnemen van de conclusie van het AAB-advies.
Toelichting wijzigingsplan	19	1. Afstand tot de woning is verkleind van 30 naar 23 meter hetgeen in strijd is met artikel 4.2.3e uit bestemmingsplan 'Buitengebied'. 2. Reclamant vraagt de groenvoorziening evenredig te verdelen om tot een gelijke afstand tot de percelen aan de Hilsebaan en de Hoge Bremberg te komen. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de onbenutte oppervlakte achter de nieuwe loods. Door het vergroten van de afstand wordt lichthinder op de kas door de gemeentelijke bomenrij verminderd.	1. Verwezen wordt naar de beantwoording ad 2). Voldaan wordt aan de in artikel 3.2.3 sub e genoemde afstand. 2. Verwezen wordt naar de beantwoording ad 3). De positie van de nieuwe kassen is een keuze van de initiatiefnemer binnen de voorwaarden die in het bestemmingsplan worden gesteld. Aan deze voorwaarden wordt met de beoogde inrichting voldaan.
Toelichting wijzigingsplan	20	Hoewel in de toelichting staat aangegeven dat geen assimilatieverlichting wordt toegepast, is dit wel aannemelijk omdat dit ook in de huidige situatie het geval is en de gemeentelijke bomenrij schaduwhinder veroorzaakt.	Verwezen wordt naar de beantwoording ad 7) van zienswijze 1.

Toelichting wijzigingsplan	20	Er is de afgelopen jaren niet gehandhaafd op lichthinder bij ten minste drie bedrijven in het zuidelijk deel van het buitengebied.	Klachten over lichthinder worden onderzocht door de Omgevingsdienst Midden en West-Brabant. Bij een geconstateerde overtreding wordt opgetreden om de overtreding ongedaan te maken.
Toelichting wijzigingsplan	-	Wat is de bestemming van de grond tegenover het perceel Hoge Bremberg 27B? Hier was ten tijde van de omgevingsdialoog een waterbassin gesitueerd. Reclamant vraagt of dit ook als kampeerterrein voor seizoenarbeiders ingericht kan worden. Is er overwogen om deze grond wel te benutten om zo de afstand tot woningen van derden evenredig te vergroten?	De grond tegenover Hoge Bremberg 27B heeft de bestemming 'Agrarisch' en mag als zodanig worden gebruikt. Deze grond valt buiten het bouwvlak zoals dat in het wijzigingsplan is opgenomen. Hier kunnen dan ook geen kassen of andere bouwwerken worden gebouwd. Ook is op deze grond een kampeerterrein voor seizoenarbeiders niet toegestaan. Huisvesting van seizoenarbeiders is – na het volgen van een afzonderlijke procedure – alleen toegestaan binnen het bouwvlak. Het is aan initiatiefnemer om binnen de aanduiding 'zoekgebied glastuinbouw vestigingsgebied 2' eigen invulling te geven aan de positionering van zijn bouwvlak en daarmee ook zijn kassen, mits voldaan wordt aan de minimum afstand van kassen tot woningen van derden. Verschillende invullingen zijn overwogen. Uiteindelijk heeft initiatiefnemer voor de variant gekozen zoals opgenomen in het wijzigingsplan.
Verslag omgevingsdialoog	-	Hoe is geborgd dat er geen toegang/inrit vanaf de Hoge Bremberg naar de bedrijfsruimte komt?	De huidige bedrijfsontsluiting is en blijft aan de Heigatstraat gesitueerd. Hier ligt een inrit van 5 meter breed. Op het terrein is genoeg manoeuvreerruimte voor het vrachtverkeer. Ook de laaddocks zijn aan de zijde van de Heigatstraat gesitueerd. Verkeer rijdt dan ook vanaf de Hilsebaan via de Heigatstraat naar de inrichting en omgekeerd. Schuin tegenover Hoge Bremberg 27 ligt een toegang van 3 meter breed. Deze toegang wordt in de huidige situatie gebruikt om de landbouwgronden te kunnen bereiken. Na realisering van de kassen zal de toegang aan de Hoge Bremberg uitsluitend gebruikt worden om bij de achterkant van het glastuinbouwbedrijf te kunnen komen voor bijvoorbeeld incidenteel onderhoud aan de kassen en loods.

			Het is wenselijk dat een toegang tot een bedrijf voldoende breed en verhard is. Aan de zijde van de Heigatstraat is hiervan sprake. Verharding van de gronden aan de Hoge Bremberg is echter niet aan de orde, omdat verharding binnen een bouwvlak moet worden gesitueerd. Zoals eerder aangegeven heeft de grond tegenover Hoge Bremberg 27B de bestemming 'Agrarisch' zonder bouwvlak. Een volwaardige verharde bedrijfsontsluiting aan de zijde van de Hoge Bremberg is op basis van de huidige bestemmingsregeling niet toegestaan.
Toelichting wijzigingsplan	-	Hoe wordt het risico van toenemende overlast en afnemende veiligheid vanwege eventuele huisvesting van seizoenarbeiders geborgd?	Verwezen wordt naar de beantwoording ad 5).
Toelichting wijzigingsplan	-	De gepresenteerde plannen tijdens de omgevingsdialoog komen niet overeen met de plannen in het bestemmingsplan. Wat is het nut van een omgevingsdialoog als hier niet over wordt gecommuniceerd?	De omgevingsdialoog is bedoeld om omwonenden in een vroegtijdig stadium te informeren over de plannen. De initiatiefnemer geeft hier zelf invulling aan. Het verslag van de omgevingsdialoog is aan reclamant toegestuurd. Toevoegingen en opmerkingen van reclamant zijn verwerkt in het verslag. Tijdens de in januari 2019 door de initiatiefnemer georganiseerde bijeenkomst voor omwonenden is aangegeven dat de situatietekening mogelijk nog zou kunnen wijzigen. Dat is onder andere het geval voor het waterbassin aan de Hoge Bremberg. Het waterbassin is komen te vervallen. Wanneer de plannen vervolgens toch wijzigen is het aan de initiatiefnemer om omwonenden al dan niet te informeren over deze wijzigingen. De gemeente is verantwoordelijk voor de formele procedure. In het kader van voorliggende procedure is reclamant geïnformeerd over de terinzagelegging van het wijzigingsplan. In het wijzigingsplan is de meest actuele tekening opgenomen.

Akoestisch onderzoek	7	Hoe valide zijn de meetwaardes als de afstand van de kassen tot de omliggende woningen is gewijzigd van 30 meter in 23 meter?	Verwezen wordt naar de beantwoording ad 2).
Akoestisch onderzoek	15	Er is in het akoestisch onderzoek geen aandacht besteed aan hinder van radio/audio bij open ramen terwijl dit juist de grootste bron van ergernis is bij kassen. Hoe wordt met deze eventuele hinder omgegaan?	In paragraaf 5.2 van de toelichting van het wijzigingsplan is onderzoek gedaan naar het aspect 'bedrijven en milieuzonering'. De uitbreiding van glasopstanden kan hinder veroorzaken ter plaatse van woningen in de nabije omgeving. Volgens de VNG-brochure 'bedrijven en milieuzonering' geldt voor kassen in een omgeving die kan worden aangemerkt als 'gemengd gebied' een richtafstand van 10 meter ten opzichte van een gevoelige functie (woning). In paragraaf 5.2 is geconcludeerd dat de dichtstbijzijnde woning is gelegen op minimaal 30 meter afstand. Deze redenering geldt ook ten aanzien van het aspect geluid: er zijn geen geluidgevoelige objecten binnen een afstand van 10 meter aanwezig die direct gehinderd kunnen worden. Tevens wordt vermeld dat het bedrijf valt onder het Activiteitenbesluit (milieubeheer) en dient te voldoen aan de hieruit voortvloeiende regelgeving omtrent geluidsnormen. In het kader van een goede ruimtelijke onderbouwing dienen de akoestische effecten van een glastuinbouwbedrijf ter plaatse naar de omgeving te worden onderzocht. In verband met deze ontwikkeling is een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke geluidimmissie vanwege een glastuinbouwbedrijf en naar de verkeers-aantrekkende werking van een glastuinbouwbedrijf. Onderzocht is wat het wijzigingsplan qua ruimtelijke ordening <u>maximaal</u> aan verkeersbewegingen mogelijk maakt (worst-case). Zo is bijvoorbeeld het aantal bewegingen afhankelijk van onder meer de teelt. In het onderzoek is geen rekening gehouden met de mogelijkheid dat muziekgeluid ten gehore wordt gebracht. Dit is geen noodzakelijke bedrijfsactiviteit.

			In artikel 2.17 lid 5 van het Activiteitenbesluit zijn toelaatbare grenswaarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en maximale geluidniveau opgenomen. In lid 9 van artikel 1.11 is aangegeven dat akoestisch onderzoek uitgevoerd dient te worden overeenkomstig de Handleiding meten en rekenen industrielawaai. In de handleiding is aangegeven dat vanwege hinderlijkheid van muziekgeluid op het bepaalde langtijdgemiddeld beoordelingsniveau een strafcorrectie van 10 dB dient te worden toegepast. Daarnaast is in lid 2 van artikel 2.18 aangegeven dat voor muziekgeluid geen bedrijfsduurcorrectie wordt toegepast. Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau mag volgens lid 5 van artikel 2.17 ten hoogste 45, 40 en 35 dB(A) in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode bedragen. Wanneer muziekgeluid is waar te nemen, mag het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau op de gevel van woningen van derden niet meer bedragen dan respectievelijk 35, 30 en 25 dB(A). Zelfs indien de strafcorrectie wordt opgeteld bij de geluidniveaus, zoals is berekend op de gevels van woningen van derden in het akoestisch onderzoek, hoeft dan ook niet te worden gevreesd voor geluidsoverlast van muziekgeluid. Het is aan de ondernemer om te zorgen dat aan de geluidsnormen wordt voldaan. Indien het bedrijf zich niet houdt aan de betreffende geluidsnormen dient handhavend te worden opgetreden.
Akoestisch onderzoek	27	Het akoestisch onderzoek is niet in lijn met de toelichting bij het wijzigingsplan omdat in het onderzoek wordt uitgegaan van 'ter plaatse gevestigde werknemers/arbeidsmigranten'.	Akoestisch is onderzocht wat het wijzigingsplan qua ruimtelijke ordening maximaal mogelijk maakt (worst-case), dus ook wat betreft het aantal verkeersbewegingen. Voor de verkeersgeneratie is hierbij uitgegaan van kencijfers. Deze kencijfers houden zowel rekening met de bevoorrading als de verkeersbewegingen van het personeel. In het akoestisch rapport is aangegeven dat verkeersbewegingen die verband houden met ter plaatse gehuisveste werknemers/arbeidsmigranten geacht worden inbegrepen te zijn in de gehanteerde kengetallen. Dit wil niet zeggen dat werknemers/

			arbeidsmigranten ook daadwerkelijk ter plaatse worden gehuisvest, maar in de berekeningen is hiermee wel rekening gehouden. De gehanteerde verkeersgeneratie moet, zoals ook in het akoestisch rapport is aangegeven, worden gezien als worst-case.
Aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling	7	Is er geen cumulatie met andere projecten gezien de uitbreiding van de vestiging Hoge Bremberg 33c?	Het glastuinbouwbedrijf aan de Heigatstraat 15 ligt in het landelijk gebied van Etten-Leur en de uitbreiding is beoogd op een daarvoor geschikt geachte locatie. De locatie is aangewezen als groeigebied voor glastuinbouw. Ook de vestiging Hoge Bremberg 33c ligt in een groeigebied. Cumulatieve effecten zouden er kunnen zijn voor aspecten zoals verkeer/geluid en eventuele lichthinder. Ten aanzien van deze en andere aspecten gelden er landelijke regels en richtlijnen. Daaraan zal voldaan moeten worden. Het duidelijkste voorbeeld van cumulatie is het verkeer dat samenhangt met de verschillende bedrijfsvoeringen. Echter, de verkeersbewegingen van en naar Heigatstraat 15 worden verwerkt via de Heigatstraat (het gedeelte tussen Hilsebaan en Heigatstraat 15) en de verkeersbewegingen van en naar Hoge Bremberg 33c via de Zandspui en/of Hoge Bremberg. Van cumulatie van verkeer is derhalve geen sprake.
Aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling	8	1. Geen rekening gehouden met geluidsoverlast van audio/radio bij open ramen. 2. Is onder 'veiligheid' rekening gehouden met vermeerdering aantal seizoenarbeiders?	1. Verwezen wordt naar de beantwoording op de eerdere zienswijze in deze tabel met betrekking tot geluidsoverlast van audio/radio. 2. Zoals eerder gesteld is in de gehanteerde kengetallen voor het akoestisch onderzoek rekening gehouden met het maximale aantal verkeersbewegingen van seizoenarbeiders die elders zijn gehuisvest. Huisvesting van extra seizoenarbeiders op de locatie Heigatstraat 15 is in onderhavig wijzigingsplan niet aan de orde.

Omgevingsdialoog	2,3,4	Worden de belangen van omwonenden nu afgewogen bij bepaling groeigebied of bij individuele procedures?	Het college is tot de conclusie gekomen dat het wijzigingsplan voldoet aan alle vereisten. Gelet op de omstandigheid dat de belangen van omwonenden en de overige belangen (natuur en landschap) niet worden geschaad, is het college voornemens medewerking te verlenen aan het wijzigingsplan.
Omgevingsdialoog	5	Reclamant heeft nooit gegevens van de behandelend ambtenaar ontvangen terwijl daar wel om is gevraagd.	Het is nooit de bedoeling geweest deze gegevens aan reclamant te onthouden. Volgens onze informatie is reclamant gelijktijdig met de ontvangstbevestiging van de opmerkingen op het verslag van de omgevingsdialoog (via LinkedIn vanwege onjuistheid emailadres) voorzien van de gegevens van de behandelend ambtenaar. Reclamant kan ook op elk moment zelf met de gemeente contact opnemen met eventuele vragen of opmerkingen over het wijzigingsplan.

Conclusie

De zienswijze leidt tot enkele (tekstuele) aanpassingen van de toelichting van het ontwerpwijzigingsplan 'Buitengebied, Heigatstraat 15': de afstanden van het bouwvlak voor glastuinbouw tot woningen van derden worden aangepast aan de werkelijke afstand zoals opgenomen in bijlage 2. In verband met de aanleg van een extra houtsingel langs de Hoge Bremberg worden het beplantingsplan en de planverbeelding aangepast.

Etten-Leur, november 2020.

BIJLAGE 1 AANVULLENDE TOETSING LICHTHINDER UITBREIDING GLASTUINBOUWBEDRIJF HEIGATSTRAAT 15

De voorgenomen ontwikkeling moet voldoen aan de normen in het Activiteitenbesluit. Deze normen dienen ter bescherming van de omgeving. In het Activiteitenbesluit wordt onderscheid gemaakt tussen gevel- en bovenafscherming.

Gevelafscherming

Afscherming van de gevels van de kas is van belang met betrekking tot directe lichthinder.

Artikel 3.59 luidt als volgt:

‘Vanaf het tijdstip van zonsondergang tot het tijdstip van zonsopgang is de gevel van een kas waarin assimilatiebelichting wordt toegepast op een zodanige wijze afgeschermd dat de lichtuitstraling op een afstand van ten hoogste 10 meter van die gevel met ten minste 95% wordt gereduceerd en de gebruikte lampen buiten de inrichting niet zichtbaar zijn.’

Bij het toepassen van assimilatieverlichting vindt de lichtafscherming aan de gevel plaats door doeken. Deze doeken zijn niet licht doorlatend. Bij volledige sluiting zou hiermee een afscherming van 100% haalbaar moeten zijn. Echter doeken kunnen scheuren of er kan een technisch probleem zijn waardoor kleine kieren ontstaan. Bij 100% afscherming leidt dit direct tot een overtreding. Aangezien een slechte staat van doeken of techniek tot energieverlies leidt en energiekosten een grote kostenpost zijn voor een glastuinbouwbedrijf, zal hierop altijd actie worden ondernomen door de ondernemer. Er is daarom gekozen voor een afscherming van 95% in plaats van 100%. De gevel zal als geheel geen 5% licht doorlaten, maar plaatselijk kan licht doorgelaten worden.

De eenheid van licht gebruikt in de regels is lux. De eenheid lux bestaat uit lumen/m². Een belichtingssterkte van 15.000 lux betekent 15.000 lumen/m² op plantniveau. Dit kan door verschillende combinaties van aantallen en lamptypes worden bereikt. Aangezien het lichtbeeld op plantniveau homogeen moet zijn en rekening gehouden wordt met reflectie door afscherming aan de gevel, hangen de lampen niet direct aan de gevel. Uitgaande van een belichtingsintensiteit van 15.000 lux (hoog) aan de gevel mag op 10 meter afstand nog $5\% \times 15.000 = 750$ lux resteren. Ter illustratie is 750 lux vergelijkbaar met een traditionele gloeilamp van 60 Watt (750 lumen). De intensiteit van het licht zal zich vanaf de gevel verspreiden als een halve bol. Het oppervlak van een halve bol wordt berekend als $\frac{1}{2} 4 \pi r^2$. Als ervan uitgegaan wordt dat de lichtbron zich aan de gevel bevindt en op 10 meter afstand nog 750 lux (lumen/m²) mag worden afgegeven, kan de onderstaande vereenvoudigde tabel worden afgeleid (NB dit is vereenvoudigd en ervan uit gaande dat geen weerkaatsing of absorptie van licht plaatsvindt over de berekende afstand).

Tabel 1 Effect afstand op lichtsterkte

Afstand	Oppervlak	Percentage	Lux	Gloeilamp
10 meter	628 m ²	100	750	60 Watt
20 meter	2.513 m ²	25	188	20 Watt
30 meter	5.655 m ²	11	83	15 Watt
100 meter	62.832 m ²	1	7,5	-

De directe lichtintensiteit van de gevel wordt op afstand van de gevel al snel gereduceerd. Het is belangrijk om te realiseren dat het plaatselijke kieren betreft, waardoor de impact nog veel lager is dan in bovenstaande tabel is aangegeven.

Bovenafscherming

De lichthinder van de bovenzijde van de kas is indirecte lichthinder door middel van weerkaatsing tegen een wolkendek. De meeste lichthinder ontstaat bij laaghangende bewolking. In een kas waar assimilatiebelichting aanwezig is, moet een schermdoek aanwezig zijn dat 98% kan afschermen. In het Activiteitenbesluit wordt onderscheid gemaakt tussen minder en meer dan 15.000 lux belichting.

Bij kassen met een hoge intensiteit belichting moet 98% afscherming plaatsvinden:

- van zonsondergang tot zonsopgang.

Bij kassen met een lagere lichtintensiteit wordt onderscheid gemaakt tussen de donkerteperiode en de nanacht. In de donkerteperiode moet 98% afscherming plaatsvinden, in de nanacht moet minimaal 74% zijn afgeschermd. Dit zou betekenen dat de ondernemer het scherm gedeeltelijk moet sluiten. Om energie te sparen worden schermdoeken zoveel mogelijk gesloten gehouden.

Donkerteperiode:

- 1 september tot 1 november: een half uur na zonsondergang tot 02.00 uur;
- 1 november tot 1 april: van 18.00 tot 24.00 uur;
- 1 april tot 1 mei: een half uur na zonsondergang tot 02.00 uur.

Nanacht:

- 1 september tot 1 november: 02.00 uur tot zonsopkomst;
- 1 november tot 1 april: 24.00 uur tot zonsopkomst;
- 1 april tot 1 mei: 02.00 uur tot zonsopkomst.

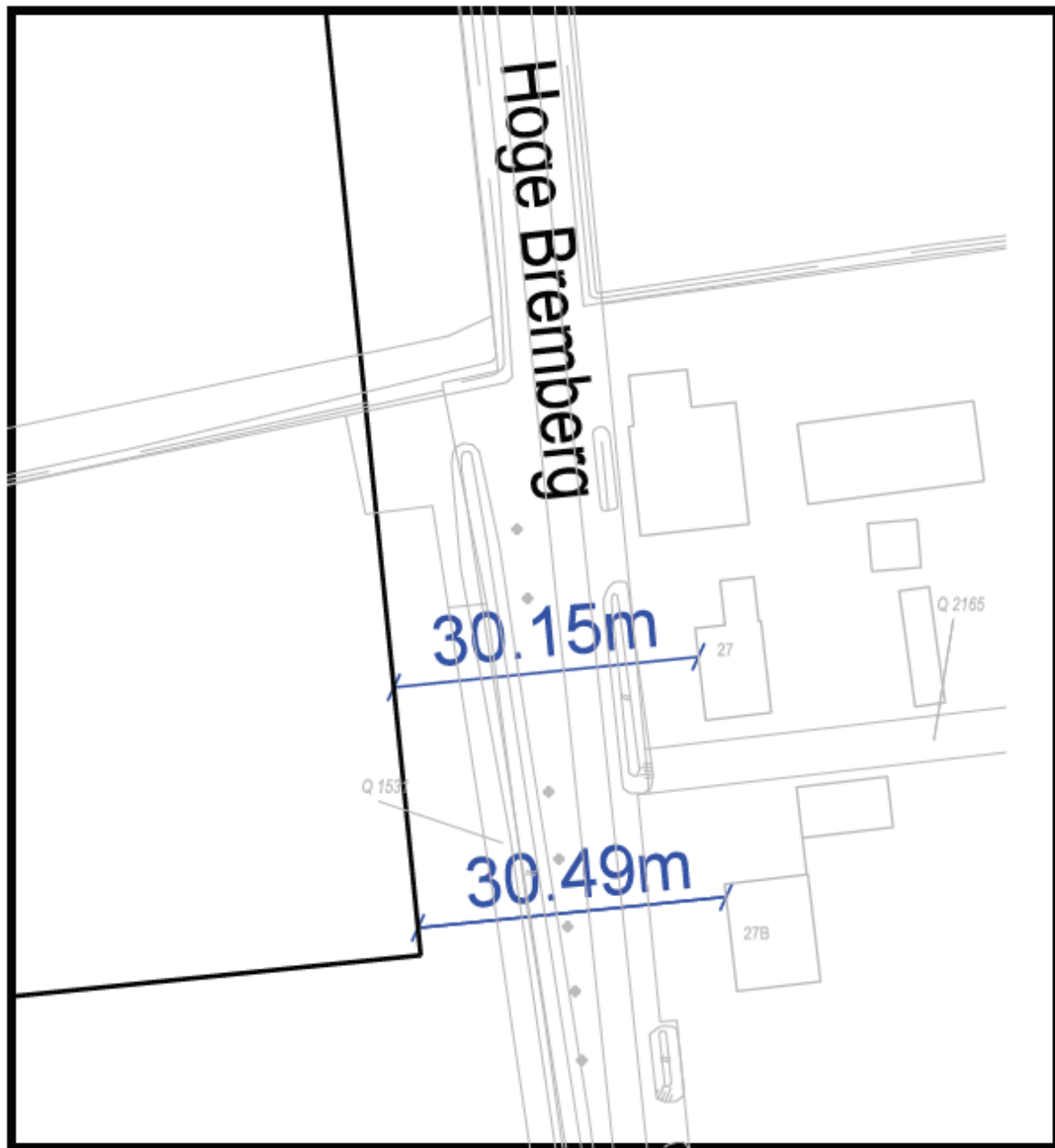
In de zomerperiode is voor de minder zwaar belichtende ondernemers dus geen donkerteperiode of nanacht opgenomen in de regelgeving. In deze periode is echter al zo veel natuurlijk licht overdag, dat de belichtingsinstallatie in de nacht niet gebruikt wordt, gezien de kosten die aan het gebruik van de installatie zijn verbonden en de beperkte meeropbrengst (onder andere vanwege lagere productprijzen in de zomer).

Beoordeling

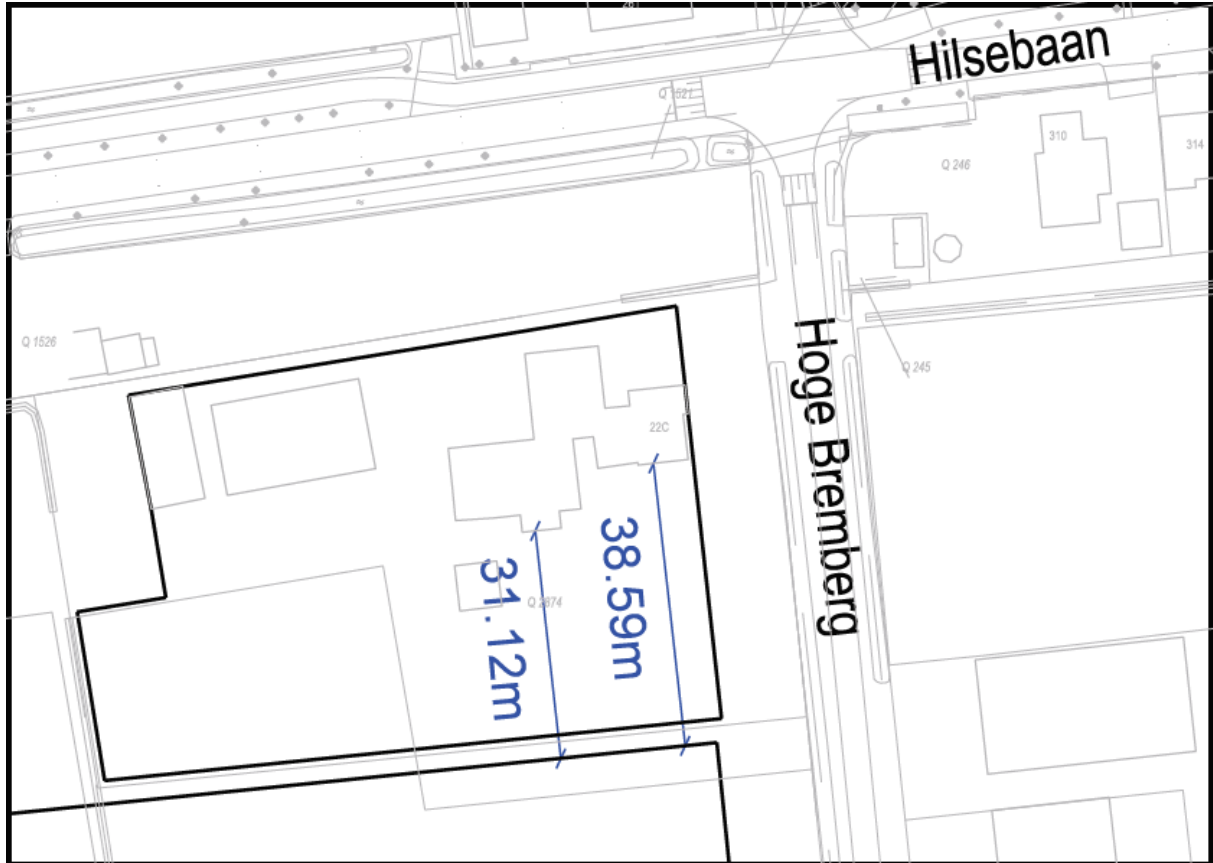
De afstand tussen het bouwvlak van de kassen en de gevel van de woning van reclamant bedraagt iets meer dan 30 meter. Uit de tabel blijkt dat bij een dergelijke afstand een aanzienlijke afname van de lichtsterkte is. Dit betreft een worst-case situatie die uitgaat van de minimale lichtafscherming van 95%. In de praktijk zal de afscherming naar verwachting hoger zijn door (de wel aanwezige) bomen en struiken. Op basis hiervan mag geconcludeerd worden dat geen onaanvaardbare lichthinder voor de woningen zal optreden en dat de wijziging milieu hygiënisch inpasbaar is.

BIJLAGE 2 AFSTAND BOUWVLAK GLASTUINBOUW TOT GEVEL WONINGEN

HOGE BREMBERG 27 & 27B

HOGE BREMBERG 22C

HOGE BREMBERG 25B

